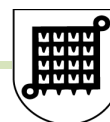

Mål- och resursplan

Färgelanda kommun

KF 2019-11-13 § 127

2020-2022

Innehållsförteckning

Övergripande	3
<i>Kommunstyrelsens ordförande har ordet</i>	3
<i>Politisk viljeriktning</i>	4
<i>Kommunfullmäktiges mål</i>	6
<i>Ekonomiska förutsättningar</i>	7
<i>Finansiella mål</i>	8
<i>Demografi</i>	8
<i>Känslighetsanalys</i>	10
<i>God ekonomisk hushållning</i>	10
<i>Kommunbidrag</i>	11
Investeringsplan	13

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Med denna Mål- och resursplan 2020-22 för Färgelanda kommun tas flera steg framåt för en mer strategisk styrning och ledning som bygger på framtidstro och växtkraft, i ett ekonomiskt ansträngt läge.

Färgelanda kommun behöver skapa möjligheter för tillväxt och utveckling. För att detta ska kunna bli verklighet behöver vi fortsatt kunna erbjuda service och välfärdstjänster med hög kvalitet, såsom förskola, skola och äldreomsorg, i kombination med att som kommun våga satsa för framtiden så att vi blir fler invånare och därmed fler som kan dela på välfärdens finansiering. Här behövs kommande år en rad investeringar i kommunens byggnader och verksamheter, men även planering av tomtmark för bostäder liksom industrilokaler behöver prioriteras upp vilket också sker i planen. Vi ser med stort intresse att näringslivet i kommunen tar viktiga steg framåt och står för tillväxt och utveckling som stärker vår kommun som helhet. Byggnationer och andra satsningar bidrar till utvecklingskraften, stärker stoltheten i kommunen och ger förhoppningsvis ringar på vattnet så att fler ska våga och vilja investera sina resurser här.

Mål- och resursplanen för åren 2020-22 tar avstamp i tre utmaningar som finns definierade i den politiska plattformen för mandatperioden;

- Låga skolresultat, problem med studiemotivation, skolavhopp och kompetensförsörjning både för privata och offentliga aktörer.
- Minskande befolkningsunderlag samt behov av bostadsbyggnation och landsbygdsutveckling, vad gäller boendemiljö och näringsliv.
- Rekryterings- och bemanningsproblematik samt hög sjukfrånvaro liksom personalomsättning.

För att Färgelanda kommun ska klara av att både hantera växande verksamhetsbehov, till följd av vår demografi, ökade förväntningar från våra invånare och behov i form av fastighetsunderhåll, samtidigt som konjunkturen sviktar och prognosen för utvecklingen kommunens skatteintäkter därmed avtar, så krävs att kommunen som organisation hittar en balans mellan kostnader och intäkter. Det handlar om att hitta nya sätt att arbeta, bibehålla kvalitet, kunna attrahera både ny och befintlig personal att arbeta i kommunen och samtidigt skapa en långsiktig hållbarhet som kan ge utrymme för att välbehövliga satsningar.

Med denna utgångspunkt bygger Mål- och resursplanen på följande strategiska inriktningar;

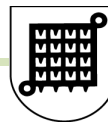
- Stärkta skolresultat i ändamålsenliga & trygga skolor
- Utvecklad omsorg med individen i fokus
- Byggnation & boende i hela kommunen
- Underlätta för småföretagen att växa
- Bli en bättre arbetsgivare
- Implementera Agenda 2030

Till dessa inriktningar kopplas totalt 19 verksamhetsmål som på ett strategiskt vis ska peka ut inriktningen för kommunens hela verksamhetsområde och vara mätbara och realistiska. Målen har förtydligats jämfört med tidigare år och är av övergripande karaktär. Nämnderna och kommunstyrelsen har sedan att planera, prioritera och presentera aktiviteter och insatser för att nå målen. Delmål kan också definieras för perioden.

Nytt för denna planperiod är de strategiska miljömålen som kopplas till agenda 2030. De sociala liksom ekonomiska hållbarhetsmålen har sedan tidigare bäring på andra målområden.

Investeringsplanen har utvecklats och är lagd för perioden 2020-2025. Detta för att få en bättre överblick kring kommunens investeringsbehov på sikt och för att kunna göra nödvändiga prioriteringar. Investeringsplanen kommer tillsammans med finansiering för densamma att behöva utvecklas och arbetas vidare med under kommande budgetprocess. Redan nu tar kommunen dock viktiga steg framåt.

Tobias Bernhardsson
Kommunstyrelsens ordförande

Politisk viljeriktning

Tillika politisk plattform för mandatperioden 2018-2022, för Centerpartiet, Moderaterna och Liberalerna.

Vision:

Färgelanda - En trygg kommun med tillväxt och livskraft

Värdegrund:

Engagerad och företagsam med ett gott bemötande.

Prioriterad

Färgelanda kommun är en fantastisk kommun med stor potential att utvecklas och växa. Här finns en rik natur, ett starkt förenings- och näringsliv samt ett enastående utgångsläge med nära koppling till en stor arbetsmarknad. Färgelanda är en kommun med handlingskraft och tillförsikt där vi tillsammans satsar för framtiden.

inriktning:

En förutsättning för att kunna utveckla kommunen är ekonomi i balans. Genomlysningar av ekonomi och verksamheter är nödvändigt för en hållbar kommun. Perspektiven ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet ska allt tydligare genomsyra kommunens verksamheter. Våra sex övergripande inriktningsmål för kommande mandatperiod är följande:

- Stärkta skolresultat i ändamålsenliga & trygga skolor
- Utvecklad omsorg med individen i fokus
- Byggnad & boende i hela kommunen
- Underlätta för småföretagen att växa
- Bli en bättre arbetsgivare
- Implementera Agenda 2030

Utmaningar:

Vår politiska plattform tar avstamp i följande tre formulerade utmaningar:

- Låga skolresultat, problem med studiemotivation, skolavhopp och kompetensförsörjning både för privata och offentliga aktörer.
- Minskande befolkningsunderlag samt behov av bostadsbyggnation och landsbygdsutveckling, vad gäller boendemiljö och näringsliv.
- Rekryterings- och bemanningsproblematik samt hög sjukfrånvaro liksom personalomsättning.

16-punktsprogrammet

Beskrivning av politisk inriktning för mandatperioden

Stärkta skolresultat i ändamålsenliga & trygga skolor

- Införa mer tidiga insatser och mer fysisk aktivitet i skolorna.
- Förbättra den fysiska skolmiljön i form av skolgårdar och byggnader.
- Höja lärarnas status och skapa mer tid för lärarna med eleverna.

Utvecklad omsorg med individen i fokus

- Arbeta strategiskt och förebyggande för att motverka ohälsa och utanförskap, inom alla berörda verksamheter.
- Utveckla omsorgen med hjälp av digitala verktyg och nya arbetssätt.
- Stärka äldreomsorgen med bland annat träffpunkter, tillsammans med civilsamhället.

Byggnad och boende i hela kommunen

- Ta fram en ny översiktsplan och uppdatera program & detaljplaner.
- Öka byggandet runtom i kommunen, förbered byggbar tomtmark, utvecklingsplanera för orterna och öppna för strandnära byggande.
- Utveckla centrumkärnorna och Färgelanda centrumhus.

Underlätta för småföretagen att växa

- Förbered industrimark för etableringar.
- Utvecklat lärcentrum i syfte att stärka kompetensförsörjningen; i samarbetet med Vuxenutbildning, Folkhögskola & Näringsliv.
- I bred dialog ta fram en näringslivsstrategi för hela kommunen i syfte att stärka företagsklimatet.

Bli en bättre arbetsgivare

- Delaktighet, transparens och dialog kring personalfrågorna.
- Förbättrad arbetsmiljö och minskad sjukfrånvaro.
- Plan för personal-/kompetensförsörjning

Implementera Agenda 2030

- Implementera Agenda 2030 i kommunens verksamheter

Kommunfullmäktiges mål

Strategisk inriktning	Övergripande mål	Mått/Verksamhetsmål	Aktiviteter
Stärkta skolresultat i ändamålsenliga, trygga skolor	Verka för tidiga insatser i skolorna som stärker elevernas studieresultat samt studiero.	<ul style="list-style-type: none"> - Andel godkända elever på nationella prov i Åk 3 och 6 ska öka. - Andel elever med behörighet till gymnasiala yrkesprogram ska öka. - Ökad andel av eleverna känner sig trygga i skolan - Ogiltig frånvaro ska minska 	<i>Uppdrag till <u>Utbildningsnämnden</u> att utarbeta delmål och aktiviteter</i>
Utvecklad omsorg med individen i fokus	Arbeta strategiskt och förebyggande för att motverka ohälsa och utanförskap riktat till alla åldrar. Utveckla omsorgen med hjälp av digitala verktyg och nya arbetssätt.	<ul style="list-style-type: none"> - Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg, hälsotillstånd, öka - Andel av hushåll med ek bistånd över 3 år, minska - Antal föreningsaktiviteter som får LOK-stöd ska öka (Gäller samtliga nämnder). 	<i>Uppdrag till <u>Socialnämnden</u> att utarbeta delmål och aktiviteter</i>
Byggnad & boende i hela kommunen	Bostadsplanera i orterna för att möjliggöra ökat bostadsbyggande i attraktiva lägen. Invånarantalet ska öka i varje kommundel	<ul style="list-style-type: none"> - Öka invånarantalet - Ökat bostadsbyggande, lägenheter* - Ökat bostadsbyggande, villor 	<i>Uppdrag till <u>Kommunstyrelsen</u> att utarbeta delmål och aktiviteter</i>
Underlätta för småföretagen att växa	I samverkan med näringslivet stärka företagsklimatet	<ul style="list-style-type: none"> - Stärkt företagsklimat, i Svenskt näringslivs ranking - Ökat index, SKL Insikt 	<i>Uppdrag till <u>Kommunstyrelsen</u> att utarbeta delmål och aktiviteter</i>
Bli en bättre arbetsgivare	Förbättrad arbetsmiljö och minskad sjukfrånvaro.	<ul style="list-style-type: none"> - Stärka medarbetarengagemanget (Förbättrat HME-totalindex) - Minskad total sjukfrånvaro - Minskad personalomsättning 	<i>Uppdrag till <u>nämnderna</u> att utarbeta delmål och aktiviteter</i>
Agenda 2030	Implementera Agenda 2030 i kommunens verksamheter	<ul style="list-style-type: none"> - Minska energiförbrukningen i kommunens byggnader* - Öka volym (kWh) producerad förnybar energi* - Minskad användning av fossila bränslen i kommunens fordon* - Minskat matsvinn 	<i>Uppdrag till <u>nämnderna</u> att utarbeta delmål och aktiviteter</i>

*) Gäller även Valbohem AB

Ekonomiska förutsättningar

Indexuppräknning

Utgångspunkten för antaganden om kostnadsökningar i kommunens verksamhet baseras på prognoser från Sveriges kommuner och landsting, SKL. Uppgifterna i nedanstående tabell är hämtade från SKL Cirkulär 19:6.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Arbetskraftskostnader*	4,1	2,5	2,8	3,3	3,4	3,1
Övrig förbrukning	2,8	2,2	2,4	2,6	2,6	2,6
Prisförändring	3,7%	2,4%	2,7%	3,1%	3,1%	3,0%

*) Inklusiv förändringar i arbetsgivaravgifter och kvalitetsjustering

Personalomkostnadspålägg

PO-pålägget för år 2020 höjs för kommuner.

Det genomsnittliga PO-pålägget för avtalspensioner var oförändrat för 2019. För 2020 föreslår SKL en höjning av det kalkylerade pålägget för kommuner, från 7,70 procent till 8,70 procent. Bakgrunden är att allt fler av de anställda har lön utöver taket (7,5 inkomstbasbelopp) och därför har rätt till förmånsbestämd pension.

PO-pålägget för 2020 uppgår till 40,15 procent.

PO-pålägget består av:

- Lagstadgade arbetsgivaravgifter: 31,42 procent.
- Avtalsförsäkringar: 0,03 procent.
- Avtalspensioner: 8,70 procent

Källa: SKL Cirkulär 19:21

Internränta

Den internränta som kommer att tillämpas under 2020 uppgår till 1,5 procent, enligt SKLs rekommendationer. Räntan är oförändrad jämfört med den rekommenderade internräntan avseende 2019. (SKL Cirkulär 19:5)

Befolkningsprognos

Följande befolkningsprognos baseras på den senaste gjorda befolkningsprognosen från 2020-2022 för Färgelanda kommun som SCB tagit fram. Denna prognos har visat sig ligga högre än verkligt utfall. SCBs prognos för de kommande åren visar en befolkningsökning. 2018-11-01 uppgick folkmängden till 6 596 personer. Med SCBs prognos som bas och med beaktande av faktiskt invånarantal används nedanstående prognos vid beräkningen av skatteintäkter och bidrag för perioden.

Färgelanda	2020	2021	2022
Antal invånare	6 600	6 600	6 600

Skattesats

Skattesatsen för 2019 uppgår till 22,26 %. Skattesatsen föreslås vara oförändrad under planperioden, 22,26 %.

Skatteintäktsprognos

Skatteintäkter och statsbidrag, i form av kommunalekonomisk utjämning, för planperioden beräknas utifrån februariprognosen (SKL Cirkulär 19:6) uppgå till nedanstående belopp med hänsyn tagen till ovanstående befolkningsprognos och skattesats, enligt Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) beräkningsmodell.

	2020	2021	2021
Skatteintäkter	284 014	291 331	300 317
Generella statsbidrag och utjämning* (inkl. fastighetsavgift)	119 096	122 332	123 184
Summa	403 110	413 663	423 501

*) Den del av det extra statsbidrag som beslutats för 2017-2021, de s.k. "Välfärdsmiljarderna", som fördelas utifrån kommunens befolkning, ingår i prognosen för det generella statsbidraget

Finansiella mål

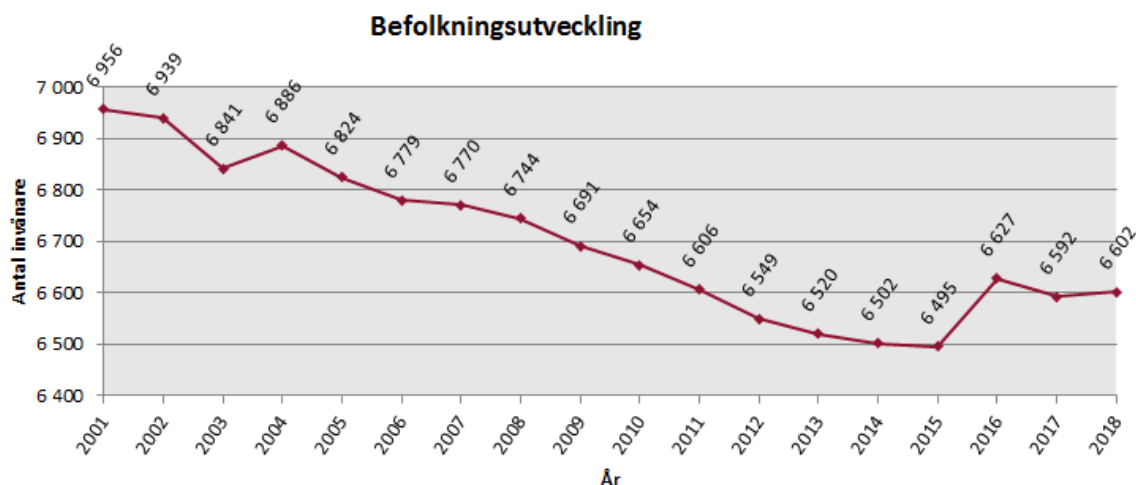
För planperioden föreslås att fastställa nedanstående finansiella mål:

- Resultatet ska uppgå till minst 1-2 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag.
- Soliditeten ska årligen öka för att på sikt uppgå till minst 35 procent.

Målen utgår från balanskravet och viljan att uppnå en långsiktigt sund ekonomi, samt att ha en tillräcklig stabilitet och förmåga att motstå förluster.

Demografi

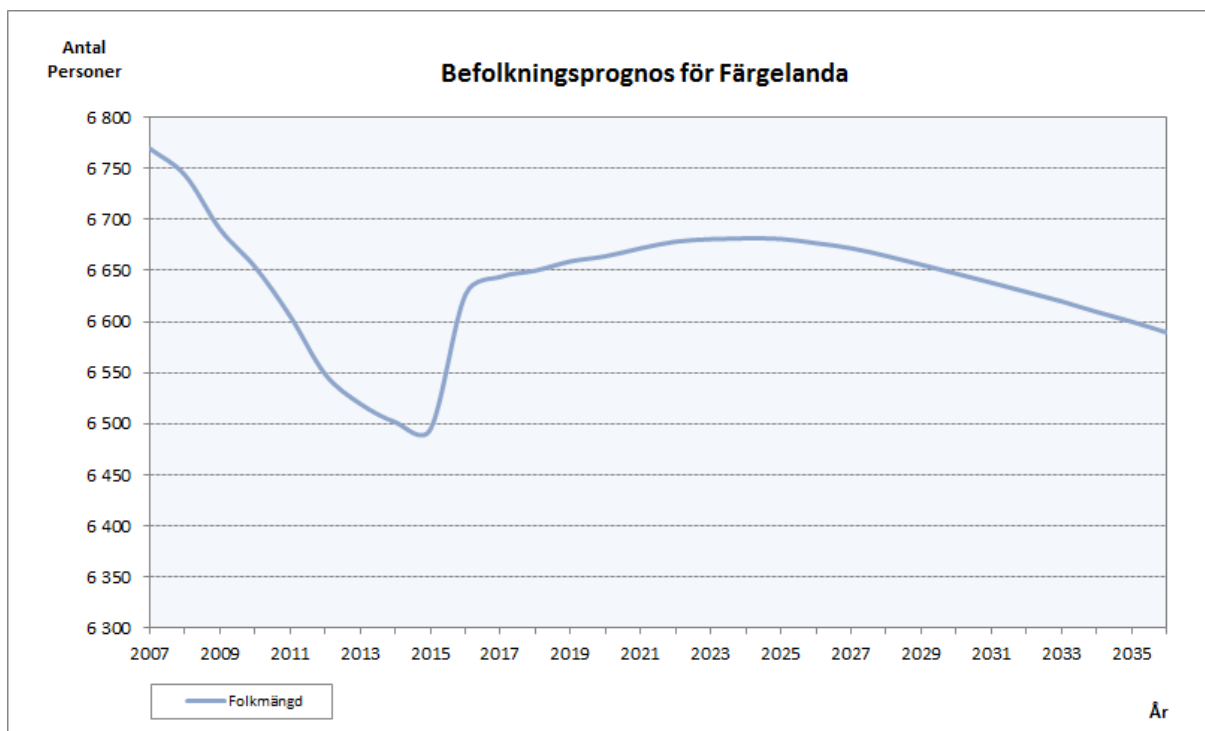
Färgelanda kommun hade per sista juni i år 6 592 invånare. Det är en minskning med 10 personer sedan årsskiftet. Under årets första kvartal ökade invånarantalet med 7 personer men under andra kvartalet vändes detta till en minskning med 17 personer, vilket således innebär en nettominskning med 10 personer under första halvåret.

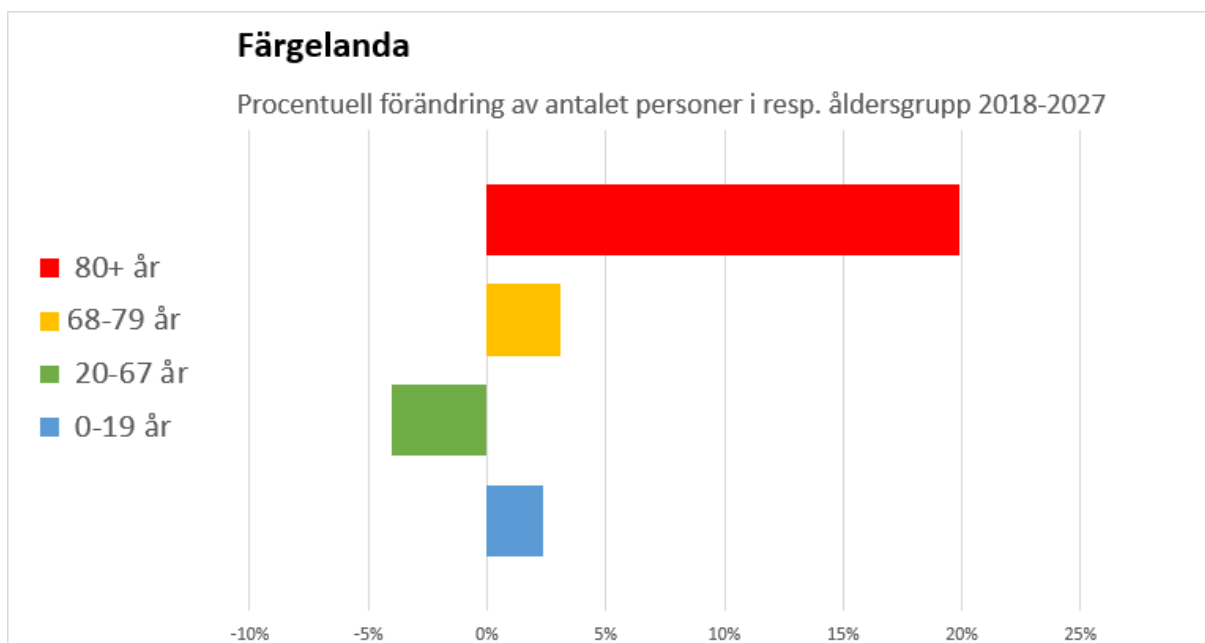
Långtidsprognos

Kan konstateras att SCB:s befolkningsprognos för Färgelanda kommun för åren 2017-2036 visar ca 50 fler invånare än vad verkliga utfallet blev per sista december 2018. SCB prognostiserar ytterligare ökning av antalet invånare under de kommande fem åren.

Källa: Beställd befolkningsprognos för Färgelanda kommun åren 2017-2036 från SCB.

Nedanstående diagram visar procentuell förändring av antalet invånare i Färgelanda kommun inom respektive åldersgrupp för perioden 2018-2027. SCB prognostiserar en ökning med 20 procent inom kategorin 80 år och äldre under tioårsperioden. Personer i arbetsför ålder visar däremot en minskning.

Källa: SCBs befolkningsprognos per kommun 2018-2027.

Känslighetsanalys

Utifrån SKL:s februariprognos (SKL Cirkulär 19:6) och beräkningsmodell har beräknats vad en förändring av invånarantalet skulle få för inverkan på skatteintäkterna. På motsvarande sätt har även beräknats vad en förändring av skattesatsen skulle resultera i.

Med februariprognosen som utgångspunkt har beräknats vad en förändring av budgeterat resultat skulle innebära beloppsmässigt.

Utifrån nuvarande låneskuld har beräknats vad en höjning av låneräntan skulle innebära i ökade kostnader.

Förändring	Årseffekt 2020, mkr
Ändrad befolkning med 50 personer*	+ - 2,7
Förändrad kommunalskatt med 10 öre	+ - 1,3
Förändrat resultatmål med 1 procentenhet	+ - 4,1
Förändrad ränta med 1 procentenhet	+ - 0,4

*) Avser endast intäktsökningen. Kostnad för nyttjande av kommunal service exkluderad.

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Miniminivån i lagkravet är det så kallade balanskravet, vilket innebär att kostnaderna inte får överstiga intäkterna. För att leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning krävs ett positivt resultat, för att också bidra till finansiering av investeringar och framtida pensionsåtaganden.

I god ekonomisk hushållning inryms också att varje generation ska bära kostnaderna för den service den konsumerar samt att bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

För Färgelanda kommun innebär god ekonomisk hushållning att kommunen uppfyller 100% av de finansiella målen samt minst 75% av verksamhetsmålen som är antagna av kommunfullmäktige.

Kommunbidrag

Fördelning kommunbidrag

	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Totala skatteintäkter och statsbidrag	405 278	413 663	423 501

FINANSEN			
Lönerevision fg. år ofördelat	0	5 000	10 000
Lönerevision	5 000	5 000	5 000
Kostnader för finanserna	7 000	7 000	7 000
TOTALT FINANSEN	12 000	17 000	22 000

KOMMUNFULLMÄKTIGE			
Ingående ram	3 094	2 519	2 544
Indexuppräknning	28	25	25
Effektivisering/sparkrav	-303	0	0
Valnämnden	-300	0	300
KOMMUNBIDRAG KOMMUNFULLMÄKTIGE	2 519	2 544	2 869

KOMMUNSTYRELSEN			
Ingående ram	78 668	75 403	74 939
Indexuppräknning (exkl. samhällsutveckling)	593	442	442
Ofördelat	500	-500	0
Effektivisering/sparkrav (exkl. samhällsutveckling)	-690	0	-600
<i>Varav:</i>			
<i>Avdelning samhällsutveckling ingående ram</i>	30 496	26 828	26 422
<i>Indexuppräknning (samhällsutveckling)</i>	460	244	240
<i>Effektivisering/sparkrav (samhällsutveckling)</i>	-1 417	-650	-650
<i>Flytt av verksamhet (samhällsutveckling)</i>	-2 711	0	0
<i>Avdelning samhällsutveckling utgående ram</i>	26 828	26 422	26 013
KOMMUNBIDRAG KOMMUNSTYRELSEN	75 403	74 939	74 372

UTBILDNINGSNÄMNDEN			
Ingående ram	171 074	172 745	172 824
Indexuppräkning	2 370	1 569	1 573
Effektivisering/sparkrav	-2 400	-1 490	0
Flytt av verksamhet	1 701	0	0
KOMMUNBIDRAG UTBILDNINGSNÄMNDEN	172 745	172 824	174 397

SOCIALNÄMNDEN			
Ingående ram	133 077	138 558	142 219
Indexuppräkning	1 857	1 261	1 293
Utökning ram äldreomsorg (2020: Rosen, 2021: Håvesten 5)	3 000	3 000	0
Effektivisering/sparkrav	-400	-600	0
Flytt av verksamhet	1 024	0	0
KOMMUNBIDRAG SOCIALNÄMNDEN	138 558	142 219	143 512

SUMMA KOMMUNBIDRAG	401 225	409 526	417 149
---------------------------	----------------	----------------	----------------

Resultatmål i % av totala skatteintäkter och statsbidrag	1,0	1,0	1,5
RESULTAT	4 053	4 137	6 353

Investeringsplan

För att leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning krävs bland annat ett positivt resultat. Ett positivt resultat behövs också för att bidra till finansiering av investeringar och framtida pensionsåtaganden. I god ekonomisk hushållning inryms också att varje generation ska bära kostnaderna för den service den konsumerar.

Förenklat kan sägas att självfinansieringsutrymmet för investeringar utgörs av resultat plus avskrivningar. Utifrån den accelererande negativa resultatutveckling, som bland annat framgår av kommunens delårsrapport, och den investeringsplan som presenteras kommer extern finansiering bli nödvändig. En ökad belåning innebär sämre soliditet vilket går emot fullmäktiges finansiella mål. Extern finansiering innebär ökade räntekostnader och större risk bland annat i form av räntekänslighet. Att låna till investeringar med bestående värde och investeringar som gagnar kommande generationer behöver inte vara negativt. Det är dock viktigt att välunderbyggda investeringskalkyler upprättas där konsekvenser, bland annat i form av ökade kapital- och driftskostnader, tydligt beskrivs och beaktas. Att behöva låna till driften är inte försvarbart och heller inte att betrakta som god ekonomisk hushållning.

Av de planeringsförutsättningar som beslutats av kommunfullmäktige framgår följande:

Investeringar under planeringsperioden skall kännetecknas av att de utgör en nödvändig förutsättning för att verksamheten skall kunna bedrivas eller vara ekonomiskt fördelaktiga för verksamheten genom att reducera de totala kostnaderna. De kapitalkostnader som en investering medför skall i sin helhet finansieras i den berörda sektorns budget för planeringsperioden.

Det innebär att respektive nämnd inte får någon ramökning för att täcka ökade kapitalkostnader som investeringarna bidrar till.

Den internränta som kommer att tillämpas under 2020 uppgår till 1,5 procent, enligt SKLs rekommendationer. Räntan är oförändrad jämfört med den rekommenderade internräntan avseende 2019. (Cirkulär 19:5)

Investeringsplan 2020-2025

	Nämnd	BESLUT	PLAN 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023	PLAN 2024	PLAN 2025
Återstående investeringar enligt beslut före 2020								
<u>Infrastruktur o Fastighetsinvesteringar</u>								
Dammen Stigen	SHU	600						
Diarie	KS/stab	1300	540	540				
Etablering Dyrtorp (Industriplan Högalid)	SHU	25050	1000	11 061	10 062			
SUMMA Beslutade projekt tom 2019		30 150	1 540	11 601	10 062	0	0	0
<u>Utrustningsinvesteringar</u>								
Ofötutsett KS		9 000	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Grundram IT	IT	8 490	1 540	3 540	490	1 240	840	840
Grundram	KS/Stab	600	100	100	100	100	100	100
Grundram	SHU	2 760	460	460	460	460	460	460
Grundram	UN	4 800	800	800	800	800	800	800
Grundram	SN	5 280	880	880	880	880	880	880
Grundram IKT	UN	1 350	225	225	225	225	225	225
IKT-plan	UN	1 470	245	245	245	245	245	245
SUMMA Årliga grundramar		33 750	5 750	7 750	4 700	5 450	5 050	5 050
SUMMA Beslutade Investeringar		63 900	7 290	19 351	14 762	5 450	5 050	5 050
Investeringsplan		Äskande	2020	2021	2022	2023	2024	2025
IT	KS	800				800		
SHU- Enl underhållsplan fastighet	KS	48 750	8 665	13 900	10 125	4 150	6 110	5 800
Socialnämnden	SN	2 400	1 900	500				
Nybyggnation förskola	UN	35 000		2 000	3 000	30 000		
Ödeborgs skola, tillbyggnation	UN	20 000	1 000	4 000	15 000			
Valboutredning, projektering	UN	1 000	1 000					
SUMMA EJ Beslutade NYA Investeringar		107 950	12 565	20 400	28 125	34 950	6 110	5 800
TOTALT BEHOV		171 850	19 855	39 751	42 887	40 400	11 160	10 850